

Sameiginleg framtíðarsýn fyrir grunnskólastarfið 2007-2020



Starfsfólk Grunnlínugögn

Samband íslenskra sveitarfélaga
Tekið saman af: Björk Ólafsdóttur

Efnisyfirlit

1. Kennarar – kennsla og námsmat	2
1.1. Fjöldi/fjölbreytni aðferða við námsmat	2
1.2. Fjöldi kennara sem segjast nota kennsluaðferðir sem taka mið af þörfum nemenda	4
1.3. Fjöldi kennara sem segjast nota fjölbreyttar kennsluaðferðir	6
1.4. Fjöldi kennara sem láta nemendur setja sér námsmarkmið	7
1.5. Viðhorf til þess hvort kennari telji sig hafa aðgang að viðeigandi námsgögnum.....	8
2. Starfsfólk – viðhorf til skóla.....	9
2.1. Viðhorf til þess hvort skólastarfið sé sveigjanlegt	9
2.2. Viðhorf til samstarfs við foreldra og væntinga foreldra	10
2.3. Viðhorf til stuðnings frá stoðþjónustu	10
2.4. Skólabragur og líðan á vinnustað	10
3. Starfsfólk – ábyrgð, mat og eftirlit.....	12
4. Starfsfólk - stefna skólans	13
4.1. Stefna skólans	13
4.2. Símenntunaráætlun	13
Heimildir	14
Viðauki: Mælistikur fyrir kennara / starfsfólk.....	15

1. Kennarar – kennsla og námsmat

1.1. Fjöldi/fjölbreytni aðferða við námsmat

Hversu mikla eða litla áherslu leggurðu á að nemendur meti sjálfir framvindu sína í námi?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög mikla	9,4
Frekar mikla	36,5
Hvorki mikla né litla	37,5
Frekar litla	14,3
Mjög litla/enga áherslu	2,4

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hversu oft eða sjaldan notar þú eftirtaldar námsmatsaðferðir? (Svör í %)

Námsmatsaðferðir	Oft (%)	Stundum (%)	Sjaldan (%)	Aldrei (%)
Skrifleg lokapróf	32,3	28,9	15,7	23,1
Kafla- eða hlutapróf	39,2	26,0	8,7	26,0
Munnleg próf	8,2	24,5	23,8	43,6
Heimapróf	3,1	19,7	19,1	58,1
Próf þar sem nemendur mega nota hjálpargögn	19,2	39,5	18,8	22,4
Samvinnupróf	3,7	26,4	22,2	47,7
Mat á frammistöðu nemenda í kennslustundum	50,3	34,4	9,4	5,9
Mat á úrlausnum (verkefnum) nemenda	53,4	33,2	5,4	7,9
Sjálfsmat nemenda	11,9	39,4	27,9	20,9
Jafningjamat nemenda	4,8	25,1	33,3	36,8
Mat foreldra	2,0	8,7	21,6	67,8
Námsmöppur	20,0	24,2	18,9	36,9
Leiðarbækur eða dagbækur nemenda um námið	3,9	10,9	21,2	63,9
Viðhorfakannanir nemenda	2,8	17,3	25,8	54,0

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hvert er heildarmat þitt á þeim námsmatsaðferðum sem þú beitir?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Í heild mjög góðar	17,1
Yfirleitt í góðu lagi	62,9
Í meðallagi	16,9
Í ýmsu ábótavant	3,0

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Að hve miklu leyti telur þú námsmatsaðferðir vera fjölbreyttar í skólanum?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög miklu leyti	13,6
Miklu leyti	49,3
Hvorki né	30,2
Litlu leyti	5,8
Mjög litlu leyti	1,1

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

1.2. Fjöldi kennara sem segjast nota kennsluaðferðir sem taka mið af þörfum nemenda

Hversu oft eða sjaldan reynir þú að laga eftirfarandi þætti að þörfum allra nemenda þinna?

Svarmöguleikar	Alltaf	Nánast alltaf	Stundum	Sjaldan	Nánast aldrei	Aldrei
Inntak námsins/námsefni	29,0%	56,9%	11,6%	1,4%	0,6%	0,6%
Vinnubrögð nemenda	28,3%	56,3%	14,2%	1,0%	0%	0,2%
Nám nemenda m.v. námsgetu þeirra	23,4%	63,2%	12,3%	0,8%	0,2%	0,2%

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hversu oft eða sjaldan færð þú nemendum í hverjum bekk/hópi:

Svarmöguleikar	Nánast í hverri kennlustund	Einu sinni í viku	1 - 2 í mánuði	Einu sinni á önn	Nánast aldrei
Ólík viðfangsefni, þ.e. sem eru ólík hvað innihald/efni varðar	48,7%	26,1%	11,1%	2,4%	11,7%
Miserfið viðfangsefni, þ.e. sem gera mismiklar kröfur til námsgetu	62,9%	17,8%	8,4%	1,8%	9,2%
Viðfangsefni sem eru mismunandi eftir því hvað þú telur að vekji áhuga þeirra	30,1%	26,5%	20,4%	8,4%	14,7%

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hversu oft eða sjaldan fá nemendur þínir í hverjum bekk/hópi:

Svarmöguleikar	Nánast í hverri kennlustund	Einu sinni í viku	1 - 2 í mánuði	Einu sinni á önn	Nánast aldrei
Að velja sér viðfangsefni	10,3%	35,9%	27,2%	14,7%	11,9%

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hversu vel eða illa telur þú að kennsluskipulag í þínum námshópum/bekkjum komi til móts við:

Svarmöguleikar	Mjög vel	Frekar vel	Hvorki vel né illa	Frekar illa	Mjög illa
Nemendur með námsörðugleika	21,6%	57%	14,1%	6,5%	0,8%
Nemendur með annað móðurmál en íslensku	14,9%	39,9%	33,9%	9,8%	1,5%
Bráðgera nemendur	23,8%	49,5%	19,3%	6,8%	0,6%
Nemendur með hegðunarörðugleika	13,8%	52,8%	25,2%	6,5%	1,6%
Stúlkur	35,2%	49%	15,4%	0,2%	0,2%
Pilta	29,2%	51,6%	17,7%	1,4%	0%

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

1.3. Fjöldi kennara sem segjast nota fjölbreyttar kennsluaðferðir

Spurningar um kennsluaðferðir og hversu oft þær eru notaðar

Kennsluaðferðir	Oft á dag	Daglega	3-4 í viku	1-2 í viku	1-3 í mán.	Sjaldnar	Aldrei
Bein kennsla (fyrirlestrar, útskýringar)	24,2%	37,5%	13,2%	11,8%	5,5%	5,7%	2%
Bein kennsla með samræðum við nemendur	28,1%	46,6%	12%	8,4%	3,2%	0,8%	1%
Vinnubækur og verkefnabækur/-hefti	7,4%	37,1%	21,7%	13,3%	4%	6,8%	9,6%
Skrifleg verkefni úr ýmsum áttum (ljósrit)	3,4%	13,6%	19,4%	23,7%	16,8%	12,1%	10,9%
Námsefni lesið saman og rætt við nemendur	5,4%	18,4%	22,5%	25,4%	7,6%	9,7%	11,1%
Hópvinna, samvinna í kennslustundum	8,4%	18,3%	21,4%	24,2%	15,5%	9,8%	2,4%
Sjálfstæð heimilda- eða ritgerðarvinna: einstaklingsverkefni	0,6%	2,7%	3,6%	11,9%	27,9%	28,3%	24,9%
Sjálfstæð heimilda- eða ritgerðarvinna: hópverkefni	0,2%	0,4%	2,5%	8,5%	22%	36,4%	30%
Þemaverkefni unnin í litlum hópum	0,2%	2,9%	6,4%	16,6%	26,2%	36,5%	11,3%
Umræður hópa og kynning niðurstaðna	1%	1,3%	3,6%	11,7%	26,6%	36,5%	19,3%
Útikennsla og vettvangsferðir	0,4%	0,8%	1,5%	12,3%	22,5%	44,9%	17,7%
Sýnikennsla, útskýringar	14,8%	23,4%	16,4%	16,4%	14,4%	9,2%	5,3%
Tilraunir og verklegar æfingar	7,6%	8%	4,6%	13,1%	20,3%	26,2%	20,3%
Námsleikir og spil	2,3%	4,8%	9,9%	23,8%	25,8%	21,7%	11,8%
Leikræn tjáning, söngur eða hreyfing	4,1%	5,8%	6,8%	15,7%	17,5%	26,4%	23,7%
Kvikmyndir og myndbönd	0,2%	0,6%	2,7%	7,3%	35,1%	38%	16,2%
Nemendur nota kennsluforrit	1,2%	2,7%	6,6%	23,4%	22,2%	25,5%	18,4%
Nemendur nota tölvur, ýmis forrit t.d. til ritvinnslu eða myndvinnslu	2%	3,1%	5,9%	24,7%	19,6%	26,4%	18,2%

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hvert er heildarmat þitt á eigin kennslu?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Í heild mjög góð	30,4
Yfirleitt í góðu lagi	60,9
Í meðallagi	8,0
Í mörgu áfátt	0,7
Stórlega ábótavant	0

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Að hve miklu leyti telur þú kennsluhætti vera fjölbreytta í skólanum?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög miklu leyti	12,8
Miklu leyti	57,1
Hvorki né	23,5
Litlu leyti	5,4
Mjög litlu leyti	1,2

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

1.4. Fjöldi kennara sem láta nemendur setja sér námsmarkmið**Hversu mikla eða litla áherslu leggurðu á að nemendur taki þátt í að setja sér markmið í náminu?**

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög mikla	10,3
Frekar mikla	32,3
Hvorki mikla né litla	33,9
Frekar litla	16,6
Mjög litla/enga áherslu	6,9

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Hversu mikla eða litla áherslu leggurðu á að nemendur geri áætlanir um nám sitt fram í tímann?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög mikla	11,0
Frekar mikla	25,1
Hvorki mikla né litla	33,8
Frekar litla	17,5
Mjög litla/enga áherslu	12,6

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

1.5. Viðhorf til þess hvort kennari telji sig hafa aðgang að viðeigandi námsgögnum

Hversu ánægður ertu með aðgengi að hjálpargögnum og tækjum?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög ánægð/ur	16,7
Ánægð/ur	47,6
Hvorki ánægð/ur né óánægð/ur	24,1
Óánægð/ur	8,9
Mjög óánægð/ur	2,7

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

2. Starfsfólk – viðhorf til skóla

2.1. Viðhorf til þess hvort skólastarfið sé sveigjanlegt

Að hve miklu/litlu leyti viðkomandi finnst hann/hún bera ábyrgð og hafa svigrúm til þess að vinna sjálfstætt.

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög miklu leyti	51
Miklu leyti	41,4
Hvorki né	3,7
Litlu leyti	2,4
Mjög litlu leyti	1,5

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

Kemur skólinn til móts við ólíkar þarfir nemenda?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög vel	21,5
Vel	57
Hvorki vel né illa	17,1
Illla	4,1
Mjög illa	0,3

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

Hve vel/illa er staðið að skipulagi og framkvæmd sérkennslu?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög vel	27,2
Vel	48,8
Hvorki vel né illa	17,1
Illla	5,4
Mjög illa	1,5

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

2.2. Viðhorf til samstarfs við foreldra og væntinga foreldra

Ánægja starfsfólks með samstarf við foreldra

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög ánægð/ur	31,8
Ánægð/ur	44,7
Hvorki ánægð/ur né óánægð/ur	20,6
Óánægð/ur	2,4
Mjög óánægð/ur	0,5

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

2.3. Viðhorf til stuðnings frá stoðþjónustu

Hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ertu með aðgengi að sérfræðiþjónustu?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög ánægð/ur	13,7
Ánægð/ur	41,7
Hvorki ánægð/ur né óánægð/ur	32,3
Óánægð/ur	9,1
Mjög óánægð/ur	3,2

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

2.4. Skólabragur og líðan á vinnustað

Í skólanum sem ég starfa í er góður starfsandi

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Algjörlega sammála	27,5
Mjög sammála	36,5
Frekar sammála	23,2
Hvorki sammála né ósammála	6,0
Frekar ósammála	4,6
Mjög ósammála	1,6
Algjörlega ósammála	0,6

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Að hve miklu/litlu leyti finnst þér að samskipti milli þín og annarra starfsmanna séu góð?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög miklu leyti	55,9
Miklu leyti	39,2
Hvorki né	3,8
Litlu leyti	1,1
Mjög litlu leyti	0

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

Að hve miklu leyti hefur þú jákvæðar tilfinningar í garð skólans?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög miklu leyti	48,9
Miklu leyti	44,2
Hvorki né	6,0
Litlu leyti	0,7
Mjög litlu leyti	0,1

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

3. Starfsfólk – ábyrgð, mat og eftirlit

Í skólanum sem ég starfa í líta kennarar á sjálfsmat/innra mat sem leið til þróunar og framfara

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Algjörlega sammála	14,8
Mjög sammála	32,0
Frekar sammála	26,0
Hvorki sammála né ósammála	16,9
Frekar ósammála	2,8
Mjög ósammála	1,3
Algjörlega ósammála	0,6
Veit ekki	5,7

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

Í skólanum sem ég starfa í er sjálfsmat verkefni allra starfsmanna

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Algjörlega sammála	12,6
Mjög sammála	20,0
Frekar sammála	23,6
Hvorki sammála né ósammála	23,0
Frekar ósammála	9,0
Mjög ósammála	1,9
Algjörlega ósammála	3,5
Veit ekki	6,6

Úr rannsókninni „Starfshættir í grunnskólum“ sem nær til 20 grunnskóla í 4 sveitarfélögum (2009-2010)

4. Starfsfólk - stefna skólans

4.1. Stefna skólans

Hversu vel/illa þekkir þú skólastefnu skólans?

Svarmöguleikar	Hlutfall (%)
Mjög vel	33,3
Vel	51,2
Hvorki vel né illa	11,6
Illa	3,6
Mjög illa	0,3

Starfsmannakönnun Skólavogar árið 2009 sem náði til 25 grunnskóla í 12 sveitarfélögum.

4.2. Símenntunaráætlun

Í skólanum er framkvæmd starfsþróunaráætlun fyrir kennara til að bæta sig í starfi:

- 45,5% eru sammála þessari fullyrðingu. (Niðurstöður úr TALIS rannsókninni sem var lögð fyrir 2008 – þýði kennara.)

Heimildir

Ragnar F. Ólafsson og Júlíus K. Björnsson (2009). *TALIS. Staða og viðhorf kennara og skólastjórnenda*. Námsmatsstofnun. Skoðað 1. október 2010. Slóðin er:
http://www.namsmat.is/vefur/eydublod/talis/1talis_island.pdf

Rannsóknarstofa um þróun skólastarfs (e.d.). *Starfshættir í grunnskólum. Niðurstöður úr vagni 1, 2, 3 og 4*. Háskóli Íslands, Menntavísindasvið. Skoðað 1. október 2010. Slóðin er:
<http://skrif.hi.is/starfshaettir/>

Skólavogin. Heildarniðurstöðuskýrsla starfsmannakannanna 2009. Outcome hugbúnaður ehf. tók saman niðurstöður fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga í maí 2009.

Viðauki: Mælistikur fyrir kennara / starfsfólk

Kennarar - kennsla og námsmat:

1. Fjöldi/fjölbreytni aðferða við námsmat
2. Viðhorf kennara til hvort námsgögn henti námsaðferðum og viðfangsefni
3. Viðhorf/fjöldi kennara sem notar kennsluáðferðir sem hæfa þeim
4. Fjöldi kennara sem segjast nota kennsluáðferðir sem taka mið af þörfum nemenda
5. Fjöldi kennara sem segjast nota fjölbreyttar kennsluáðferðir
6. Fjöldi kennara sem lætur nemendur sína setja sér námsmarkmið
7. Viðhorf til þess hvort kennari telji sig hafa aðgang að viðeigandi námsgögnum

Allt starfsfólk:

1. Viðhorf til þess hvort skólastarfið sé sveigjanlegt (t.d. fjölbreyttar náms- og kennsluáðferðir, nám við hæfi)
2. Viðhorf til þess hvort skólastarfið sé skapandi
3. Hlutfal starfsmanna sem finnst foreldrar gera raunhæfar væntingar til sín
4. Hlutfall starfsmanna sem eru ánægðir með þær upplýsingar sem þeir þurfa og fá frá heimilum
5. Telur sig fá nauðsynlegan stuðning í starfi frá stoðþjónustu

Ábyrgð, mat og eftirlit:

6. Viðhorf til verkferla skólans
7. Hvort hann/hún hafi tekið þátt í innra mati skólans
8. Hvort hann/hún hafi fengið stuðning um innra mat (t.d. námskeið)
9. Hvert er viðhorf til þeirra árangurs þeirra umbóta sem átt hefur sér stað í kjölfar mats

Mannauður – starfsfólk:

10. Er mannauðsstefna í skólanum - þekkir starfsfólk hana
11. Er starfsfólk ánægt með mannauðsstefnu skólans
12. Ánægja starfsfólks með skólabraginn í skólanum (líðan á vinnustað)
13. Fjöldi sem hefur starfslýsingu – starfa þeir eftir henni?
14. Hefur sótt um framhaldsnám – fékk inni?
15. Hvernig finnst þeim námið nýtast þeim í vinnu (spurt eftir eins árs starfsreynslu)
16. Hefur starfsmaðurinn unnið áætlun um símenntun - starfar hann eftir árlegri símenntunaráætlun – tekst honum að framfylgja símenntunaráætlun

Stefna skólans

17. Þekkir hann/hún stefnu skólans
18. Viðhorf til framkvæmda stefnu skólans

Fjármál:

19. Tekur hann/hún þátt í ákvarðanatöku um ráðstöfun fjármagns